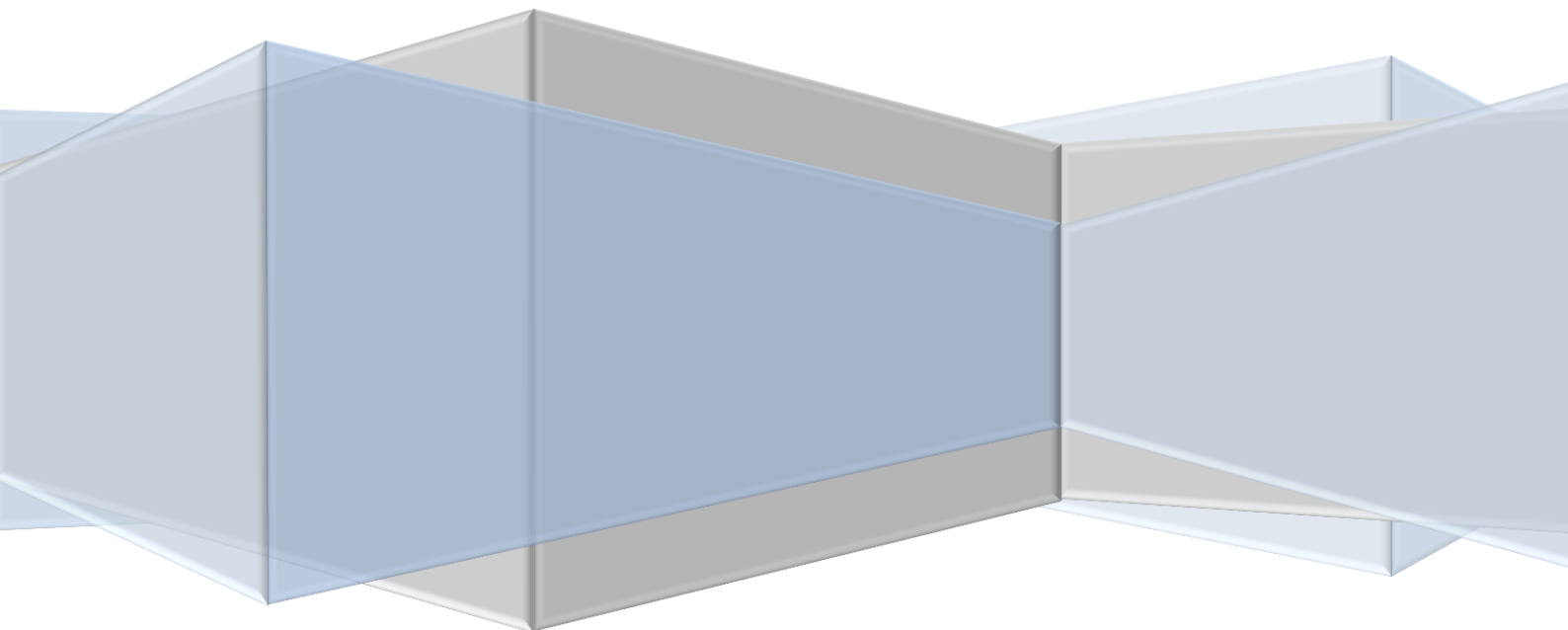

ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု
ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်အစီရင်ခံစာ

၂၀၁၈ ခုနှစ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ငွေကြေးဝါးချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့

ငွေကြေးဝါးချမှုနှင့်အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်
ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက် အနှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာ
(၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ)

မာတိကာ
အပိုင်း (၁)
နောက်ခံသမိုင်း

▪ နိဒါန်း	၁
▪ ရည်ရွယ်ချက်	၂
▪ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း	၃
▪ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်မည့်နယ်ပယ်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း	၃

အပိုင်း (၂)
အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း

▪ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်	၄
▪ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ နည်းပညာအကူအညီရယူခြင်း	၄
▪ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်မှု နည်းစနစ်	၅
▪ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်သတ်မှတ်ချက်ဝေါဟာရများ	၅
▪ အစည်းအဝေးနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်း	၇

အပိုင်း (၃)
ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်

▪ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေ့ရှိချက်များ	၈
• ပြည်တွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ	၈
• ပြည်ပ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ	၈
▪ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အားနည်းချက်တွေ့ရှိချက်များ	၉
• တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ	၁၀
• ကြီးကြပ်ရေးအာဏာပိုင်များ	၁၁
• ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့	၁၁
• နယ်စပ်လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ	၁၂
• ပြစ်မှုတရားစီရင်ရေးစနစ်(တရားစွဲတင်ခြင်း၊ တရားစီရင်ခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း)	၁၂
• အရေးယူမှုများ	၁၃
• လုပ်ငန်းများနှင့် ကဏ္ဍများ	၁၄
• အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်ဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု	၁၅

- ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်တွေ့ရှိချက်များ ၁၆
- ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် ရလဒ်များ ၁၇
 - ကဏ္ဍများဆိုင်ရာ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ ၁၇
 - လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ ၁၈

အပိုင်း (၄)

အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်

- အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေ့ရှိချက်များ ၁၉
 - ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် ပြည်ပမှ အကြမ်းဖက်မှုကိုထောက်ပံ့သည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ၁၉
 - အကြမ်းဖက်မှုကိုထောက်ပံ့သည့် ငွေကြေးများ ပြည်ပသို့ စီးထွက်မှု ၂၀
- အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အားနည်းချက်တွေ့ရှိချက်များ ၂၀
 - အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့နိုင်ရန်အတွက် တိုင်းပြည်၏ဝန်ဆောင်မှု များ၊ ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုများ သို့မဟုတ် အခြားအခြေအနေများအပေါ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် တလွဲအသုံးပြုခြင်း ၂၀
 - တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ၂၁
 - တရားစွဲတင်ခြင်း၊ တရားစီရင်ခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်း ၂၂
- အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များ ၂၂
- အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့် ခြုံငုံ သုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ ၂၃
 - ကဏ္ဍများ ၂၃
 - လုပ်ငန်းများ ၂၄

အပိုင်း (၅)

အထွေထွေ

- လေ့လာတွေ့ရှိချက် ၂၅
- သုံးသပ်တင်ပြချက် ၂၆
- နိဂုံး ၂၇
- အတိုကောက်ဝေါဟာရများ ၂၈

အပိုင်း (၁)
နောက်ခံသမိုင်း

နိဒါန်း

၁။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု(Money Laundering and Financing of Terrorism- ML/FT)ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ် အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့(International Monetary Fund-IMF)၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှစတင်၍ လုပ်ငန်းစဉ်(၈)ရပ် ချမှတ်ကာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ နည်းပညာအကူအညီအရ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရာတွင် ခြိမ်းခြောက်မှု (Threats)၊ အားနည်းချက် (Vulnerabilities) နှင့် အကျိုးဆက်(Consequences)စသည့် အဓိကအချက်(၃)ချက်အပေါ်အခြေခံ၍ ဖော်ထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပထမဦးစွာ ခြိမ်းခြောက်မှုကို အကဲဖြတ်ရာ၌ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပရှိ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(Proceeds of Crime - POC)၏ ပမာဏနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်ဆင့် အနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အဓိက အားနည်းချက်များ အတည်ပြုဖော်ထုတ်ခြင်းကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးအဆင့် အနေဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့်အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အဓိကအကျိုးဆက်များအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းဆောင်ရွက်ပြီးနောက် အဆိုပါအဆင့်(၃)ဆင့်အပေါ် အခြေခံ၍ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များအား ဖော်ထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၉ ရက်တွင် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ (Asia-Pacific Group on Money Laundering - APG) ၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့(APG)သည် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(Financial Action Task Force - FATF)နှင့် ပုံစံတူ ဖွဲ့စည်း ထားသည့် ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်း(FATF Style Regional Body) တစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့(APG) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(FATF)က ချမှတ်ထားသည့် ငွေကြေး ခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက် (The International Standard on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism & Proliferation)ပါအကြံပြုချက်အချက်(၄၀)ကို လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (FATF)၏ အကြံပြုချက်အမှတ်(၁)တွင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်(Money Laundering and Financing of Terrorism Risk)များကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရန်(Identify)၊ အကဲဖြတ်ရန်(Assess)နှင့် သိရှိနားလည်ရန်(Understand) ဆောင်ရွက်ပြီး အဆိုပါဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ်များကို လျော့နည်းကျဆင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်း ဖော်ပြထားရှိပါသည်။

၄။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ အခန်း(၄)၊ ပုဒ်မ ၇(ဂ)ပါ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် အန္တရာယ်ကိုအကဲဖြတ်ခြင်းဆောင်ရွက်၍ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ သတင်းပို့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် အန္တရာယ်ကို အခြေပြု ချဉ်းကပ်ခြင်းနည်းလမ်းများ အသုံးပြုလျက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးစနစ်တစ်ရပ်လုံးကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်း၍ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းဟု ပြဋ္ဌာန်းပါရှိပါသည်။

၅။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ (APG) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ (APG)၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချင်းချင်းအပြန်အလှန်အကဲဖြတ်ရေး (Mutual Evaluation - ME)လုပ်ငန်းစဉ်အရ မြန်မာနိုင်ငံအား ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်လာရောက်အကဲဖြတ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယ အကြိမ် ထပ်မံလာရောက် အကဲဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (FATF)၏ အကြံပြုချက်အမှတ်(၁)ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး (Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism - AML/CFT)ကဏ္ဍအပေါ် အကောင်အထည်ဖော် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုများကို ပြသနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၆။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးစနစ် (AML/CFT Regime)ကို ပိုမိုထိရောက်ခိုင်မာစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ထိုသို့ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး (AML/CFT) စနစ်ကို ခိုင်မာစေရန်အတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို အကဲဖြတ်ခြင်းဖြင့် သိရှိနားလည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်လျော့ချရေးမဟာဗျူဟာကို ထိရောက်စွာရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ

အန္တရာယ်လျော့ချရေးဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်များ ဦးစားပေးသတ်မှတ်နိုင်ရန်၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အဆင့် နိမ့်သည့်ကဏ္ဍများအတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေး (AML/CFT)ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချိန်ညှိသတ်မှတ်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်အန္တရာယ် အကဲဖြတ်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၈။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနအား ဦးဆောင်ဝန်ကြီးဌာန(Focal Ministry)အဖြစ် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် သတ်မှတ်တာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်။

၉။ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)ပါ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များတွင် ဗဟိုအဖွဲ့အနေဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ကော်မတီများဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

၁၀။ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့မှ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲ ဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်တွင် ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်ပါဝင်သော ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသား အဆင့်အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးကော်မတီကို အဖွဲ့ဝင်(၂၉)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန (၁၂)ခု၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်း(၆)ခု တို့မှ အဖွဲ့ဝင်စုစုပေါင်း (၃၇)ဦးဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၈ ရက်တွင် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်မည့် နယ်ပယ်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း

၁၁။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်းရှိ သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရာတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု နယ်ပယ်နှစ်ရပ်လုံးအပေါ် အကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ရန် ရွေးချယ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

အပိုင်း (၂)

အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်

၁၂။ ကော်မတီသည် အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေး လုပ်ငန်းကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း လုပ်ငန်းစဉ်(၈)ရပ်ချမှတ်ကာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှစ၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ခဲ့ပါသည် -

- (က) လုပ်ငန်းစဉ်(၁)။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- (ခ) လုပ်ငန်းစဉ်(၂)။ ခြိမ်းခြောက်မှုဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း၊
- (ဂ) လုပ်ငန်းစဉ်(၃)။ ခြိမ်းခြောက်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာခြင်း၊
- (ဃ) လုပ်ငန်းစဉ်(၄)။ အားနည်းချက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း၊
- (င) လုပ်ငန်းစဉ်(၅)။ အားနည်းချက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာခြင်း၊
- (စ) လုပ်ငန်းစဉ်(၆)။ အကျိုးဆက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း၊
- (ဆ) လုပ်ငန်းစဉ်(၇)။ အကျိုးဆက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာခြင်း၊
- (ဇ) လုပ်ငန်းစဉ်(၈)။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ချက် အစီရင်ခံစာ (NRA Report) မူကြမ်းရေးသားခြင်းနှင့် ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ နည်းပညာအကူအညီရယူခြင်း

၁၃။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)သည် ဂျပန်နိုင်ငံအစိုးရ၏ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းအပေါ် နည်းပညာအကူအညီပေးရာတွင် နိုင်ငံပေါင်း (၅၀)ကျော်၌ အသုံးပြုခဲ့သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ အကဲဖြတ်မှုနည်းစနစ် (IMF Fund Staff’s Assessment Methodology) ဖြင့် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်မှုနည်းစနစ်

၁၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့(IMF)၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက် နည်းစနစ်သည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ်အဆင့်(Risk Level)များကို အကဲဖြတ်ဖော်ထုတ် ရာတွင် ခြိမ်းခြောက်မှု (Threats)များနှင့် အားနည်းချက်(Vulnerabilities)များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ပေါင်းစပ်ရာမှ ရရှိလာသော ဖြစ်နိုင်ခြေ (Likelihood) အဆင့်ကို ဖော်ထုတ်တွက်ချက်ပြီး အကျိုးဆက် (Consequences)များနှင့် ချိန်ညှိ၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်အဆင့် အနိမ့်/အမြင့်ကို တိုင်းတာသည့်နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။

၁၅။ ကော်မတီသည် အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့(IMF)၏ ဝက်ဘ်ဆိုက် အခြေပြု သဘောထားစစ်တမ်းများ (Web-based perception surveys)၊ စာရင်းဇယားစစ်တမ်းများ(Statistics Surveys) အသုံးပြု၍ ပုဂ္ဂလိကဓိဋ္ဌာန်ကျကျ(Subjective)နှင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ (Objective) ကောက်ယူစုဆောင်းပြီး ပျမ်းမျှ အကဲဖြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်သတ်မှတ်ချက်ဝေါဟာရများ (Terminologies)

၁၆။ အကဲဖြတ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်သတ်မှတ်ချက် ဝေါဟာရ(Terminologies)များကို အောက်ပါ အတိုင်း အဆင့်(၇)ဆင့်ဖြင့် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည် -

- (က) အဆင့်(၁)။ အနိမ့်ဆုံး(Very much lower)၊
- (ခ) အဆင့်(၂)။ ပို၍နိမ့်သည်(Much lower)၊
- (ဂ) အဆင့်(၃)။ နိမ့်သည်(Lower)၊
- (ဃ) အဆင့်(၄)။ အလယ်အလတ်(Medium)၊
- (င) အဆင့်(၅)။ မြင့်သည်(Higher)၊
- (စ) အဆင့်(၆)။ ပို၍မြင့်သည်(Much higher)၊
- (ဆ) အဆင့်(၇)။ အမြင့်ဆုံး(Extremely higher)။

၁၇။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် များကို ဖော်ထုတ်အကဲဖြတ်ရာတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အကဲဖြတ်ခဲ့ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်မြင့်မားသည့်ဖြစ်ရပ် (High level risk events)(၃)ရပ်နှင့် အဆိုပါဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်ဖြစ်ရပ်များအပေါ် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသည့်ဖြစ်ရပ်(Contribution risk events) (၈)ရပ်ဖြင့် ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည် -

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်မြင့်မားသည့်ဖြစ်ရပ် (High Level Risk Events)

- (၁) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ကျူးလွန်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုအခြေအနေ (ML or TF is attempted)၊
- (၂) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ဖမ်းဆီးရမိခြင်းမရှိမှုအခြေအနေ (The perpetrator of the ML or FT is not caught)၊
- (၃) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်ခြင်းမရှိမှုအခြေအနေ (The perpetrator of the ML or FT is not sanctioned)။

(ခ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်ဖြစ်ရပ်များအပေါ် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည့်ဖြစ်ရပ် (Contribution Risk Events)

- (၁) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု (ML/TF) ကျူးလွန်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုအခြေအနေ (ML or TF is attempted)
 - (ကက) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု (ML/TF) ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ (POC) သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အသုံးပြုမည့်ရန်ပုံငွေများ တည်ရှိနေခြင်း (Due to a co-existence of substantial amounts of proceeds of crime or of terrorist funds that need processing)၊
 - (ခခ) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု (ML/TF) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ၏ တလွဲအသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း ခံရနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် အခြားသော အခြေအနေများ တည်ရှိမှု (Due to the existence of products, services, assets, or other circumstances that the launderer or terrorist financier perceives can be abused to meet their needs)။
- (၂) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ဖမ်းဆီးရမိခြင်းမရှိမှုအခြေအနေ (The perpetrator of the ML or FT is not caught)
 - (ကက) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု (ML/TF) ကျူးလွန်အားထုတ်သည်ကို အာဏာပိုင်များမှ ထောက်လှမ်းနိုင်မှု မရှိခြင်း (If it is attempted, ML or FT will not be detected by the authorities)၊

- (ခခ) ထောက်လှမ်းနိုင်သော်လည်း စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်မှုမရှိခြင်း (If it is detected, ML or FT will not be investigated by the authorities)၊
 - (ဂဂ) စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို တရားစွဲတင်နိုင်မှု မရှိခြင်း (If investigated, the perpetrator will not be prosecuted)၊
 - (ဃဃ) တရားစွဲတင်နိုင်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်မချမှတ်နိုင်ခြင်း (If prosecuted, the perpetrator will not be convicted)။
- (၃) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ချမှတ်နိုင်ခြင်းမရှိမှု အခြေအနေ (The perpetrator of the ML or FT is not sanctioned)
- (ကက) ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ထိရောက်သည့် ပြစ်ဒဏ်မချမှတ်နိုင်ခြင်း (If convicted, the perpetrator will not be punished adequately)၊
 - (ခခ) ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ၏ တရားမဝင်ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ချိန့်အောင် မသိမ်းဆည်းနိုင်ခြင်း (If punished, the perpetrator will not be deprived of their assets)။

အစည်းအဝေးနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်း

၁၈။ ကော်မတီသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) နှင့်ပူးပေါင်း၍ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကော်မတီလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး(၉)ကြိမ်၊ အသိပညာပေးအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ(၃)ကြိမ်၊ သတင်းအချက်အလက်များ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ(၃)ကြိမ်၊ သတင်းအချက်အလက်ပုံစံ(Template)ဖြည့်စွက်ရေး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ(၄)ကြိမ်၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ချက်အစီရင်ခံစာ တင်ပြနိုင်ရေး ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ(၁)ကြိမ် စုစုပေါင်း အစည်းအဝေး(၉)ကြိမ်နှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ(၁၁)ကြိမ် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အပိုင်း (၃)

ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်

ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေ့ရှိချက်များ (ML Threat Findings)

ပြည်တွင်းပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ (Domestic Proceeds of Crime-DPOC)

၁၉။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများမှရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ (DPOC) ပမာဏတန်ဖိုးမှာ ခန့်မှန်းခြေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၅) ဘီလီယံ (မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၈ ထရီလီယံ)နှင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး (GDP) ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ယင်းတွင် အခွန်တိမ်းရှောင်မှုနှင့် အခွန်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်နစ်နာစေသည့်ပြစ်မှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုတို့မှ ပြစ်မှုတစ်မျိုးလျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်း(POC) ၂၁ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်း(POC) ပမာဏ၏ ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိပါသည်။ ကျန်ရှိသော ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အခြားပြစ်မှုများမှရရှိပါသည်။

၂၀။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ (POC) စုစုပေါင်း၏ ၈၄ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဂိုဏ်းဖွဲ့ကျူးလွန်မှုများ¹နှင့် ဆက်နွယ်နေမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပြီး ယင်းဂိုဏ်းဖွဲ့ကျူးလွန်မှုများမှ ရရှိသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်း(POC)ပမာဏ၏ ၄၉ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် နိုင်ငံခြားကျော် ဂိုဏ်းဖွဲ့ကျူးလွန်မှုများမှလည်းကောင်း၊ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပြည်တွင်း ဂိုဏ်းဖွဲ့ကျူးလွန်မှုများမှလည်းကောင်း ရရှိမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ကျန်ရှိသော ပြည်တွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်း(POC) ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် တစ်ဦးချင်း ကျူးလွန်မှုများမှ ရရှိမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ဂိုဏ်းဖွဲ့ကျူးလွန်သည့် အဓိက မှုခင်းအမျိုးအစားများတွင် အခွန်တိမ်းရှောင်မှုနှင့် အခွန်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်နစ်နာစေသည့် ပြစ်မှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများဖြစ်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

ပြည်ပ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ (Foreign POC / XPOC)

၂၁။ ပြည်ပမှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသော ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ(POC) ပမာဏထက် နည်းပါးလိမ့်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်လာသည့် ပြည်ပ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC)၏ မူရင်းနိုင်ငံများမှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ

¹ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လူသုံးဦးနှင့်အထက်စုဝေးလျှင် အုပ်စု(ဂိုဏ်း)ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူပါသည်။

ဖြစ်သည့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ဖြစ်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်း(POC)များ ဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် အခြား အရေးကြီးသည့် မူရင်းနိုင်ငံများမှာ စင်ကာပူနိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံများဖြစ်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

၂၂။ တစ်နှစ်လျှင် ပြည်တွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ (POC)၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှ ပြည်ပသို့ စီးထွက်လိမ့်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ယင်းစီးထွက်မှုသည် အဓိကအားဖြင့် အောက်ပါပြစ်မှု(၅)မျိုးမှ ဖြစ်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပြီး ယင်းပြစ်မှုအားလုံးသည် ပြည်တွင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ (POC) အများဆုံးထုတ်လုပ်သည့် ပြစ်မှုအမျိုးအစား(၆)မျိုးတွင် ပါဝင်ပါသည် -

- (က) မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများ တရားမဝင်ကုန်ကူးမှု၊
- (ခ) အခွန်တိမ်းရှောင်မှုနှင့် အခွန်ဆိုင်ရာပြစ်မှုများ၊
- (ဂ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထိခိုက်နစ်နာစေသည့် ပြစ်မှု၊
- (ဃ) အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊
- (င) အခြားအကျိုးအမြတ်များရရှိစေသည့်ပြစ်မှု။

၂၃။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ် နေခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးကုန်ကူးမှုများနှင့် ဆက်စပ်နေခြင်းတို့ကြောင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC)စီးထွက်ရာ အဓိက လမ်းဆုံးနိုင်ငံများဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ရပါသည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC) ပြည်ပသို့စီးထွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားလမ်းဆုံး ဆိုက်ရောက်ရာနိုင်ငံများမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဥရောပရှိ နိုင်ငံ အချို့ဖြစ်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အားနည်းချက်တွေ့ရှိချက်များ (ML Vulnerability Findings)

၂၄။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာအားနည်းချက်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်စေသော အကြောင်းအရင်းများ များစွာရှိပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အောက်ပါအချက်များပါဝင် ပါသည် -

- (က) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်မှုအားနည်းသည့် နိုင်ငံများနှင့် နယ်နိမိတ်ရှည်လျားစွာထိစပ်နေပြီး ယင်းနိုင်ငံများမှာ အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရာ ပင်ရင်းနိုင်ငံများဖြစ်ခြင်း၊ ငွေကြေးနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ ပြည်တွင်း ပြည်ပသို့ အလွယ်တကူ မှောင်ခိုသယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်သည့် နယ်စပ်ဒေသ (Porous borders) များရှိခြင်း၊

- (ခ) ယင်းတို့၏ အဓိကကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC) ပမာဏ များပြားစွာရှိ နေနိုင်ခြင်း၊
- (ဂ) ငွေသားအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပမာဏ ကြီးမားခြင်း၊
- (ဃ) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်း မြင့်မားခြင်း၊
- (င) လူဦးရေများပြားခြင်း၊
- (စ) ငွေကြေးခဝါမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်မှု ဆောင်ရွက်ထားခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် မူဝါဒများသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်များအပေါ် ထိရောက်မှုမရှိခြင်း။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (Law Enforcement Agencies-LEAs)

၂၅။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ(LEAs)သည် ငွေကြေးခဝါချမှုများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်း(POC)များအပေါ် ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရာ၌လည်းကောင်း ထိရောက်မှုအားနည်းနေပါသည်။ ယင်းမှာ ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ၊ စီးပွားရေးအရွယ်အစားတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအရေအတွက်မှာ နည်းပါးနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်မည်ဟုအကဲဖြတ်ထားပါသည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လတ်တလောတွင် ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို အပြိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း(Parallel financial investigation) ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းများ အားနည်းနေကြောင်း၊ ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းမှုနှင့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများယာယီ ထိန်းချုပ်ခြင်းကဲ့သို့သော လတ်တလောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ အားနည်းနေကြောင်း အကဲဖြတ် ရရှိပါသည်။

၂၆။ ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၌ စွမ်းရည်နည်းပါးစေသည့် အကြောင်းအရင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) တိုင်းပြည်၏ ပထဝီအသွင်အပြင်၊ လူဦးရေတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးဝန်ထမ်းအရေအတွက် နည်းပါးခြင်း၊ ယင်းကြောင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် လျော့ကျမှုကိုဖြစ်စေခြင်း၊
- (ခ) ဝန်ထမ်းများအတွက် နိုင်ငံခြားကျော်မှုခင်းများ၊ ဂိုဏ်းဖွဲ့ကျူးလွန်မှုများ၊ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ၊ ငွေကြေးခဝါမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အထွေထွေသင်တန်းများ နည်းပါးခြင်း၊
- (ဂ) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဆောင်ရွက်သူများ၌ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများရှိခြင်း၊
- (ဃ) နည်းပညာ(IT)များအပါအဝင် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများ နည်းပါးခြင်း။

ကြီးကြပ်ရေးအာဏာပိုင်များ (Supervisory Agencies)

၂၇။ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်တို့သည် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများကို ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်မှုများ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ သို့သော်လည်း ဘဏ်လုပ်ငန်းပြင်ပ လုပ်ငန်းများ၊ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်းများ၊ အာမခံလုပ်ငန်းများ၊ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်မှုများ အားနည်းနေပြီး ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးနေပါသည်။ ငွေရေးကြေးရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ (Designated Non-Financial Business and Professions – DNFBPs)ကို ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိဟုလည်းကောင်း၊ အကျိုးအမြတ်မယူသော ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများ (Non-Profit Organizations -NPOs)အချို့ကိုလည်း ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး (AML/CFT)ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်မှုမရှိဟုလည်းကောင်း အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ (Financial Intelligence Unit-FIU)

၂၈။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ (FIU)အနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းရယူသည့် အကဲဖြတ်ကာလ၏ နောက်ဆုံးနှစ်^၂တွင် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက် စုစုပေါင်း (၄၄၃,၈၅၂)စောင် လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှာ ယခင်က စုဆောင်းရရှိခဲ့သော လွှဲပြောင်း ဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်များ၏ ၆၇.၄၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပိုမိုတိုးမြှင့်လာပါသည်။ ၎င်းတွင် သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက် (၄၄)စောင်၊ ငွေသားလွှဲပြောင်း ဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက် (၄၁၂,၀၃၆)စောင်၊ နိုင်ငံခြား ငွေကြေးလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု (၂၉,၁၂၂)စောင်နှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ငွေသားသယ်ဆောင်မှုသတင်းပို့ချက် (၄၅၆)စောင် ပါဝင်ပါသည်။ သတင်းပို့အဖွဲ့ အစည်းများကို သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက် ထုတ်ပြန်ထားခြင်းများ မရှိသကဲ့သို့ လက်ခံရရှိသည့် သံသယဖြစ်ဖွယ် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတင်းပို့အဖွဲ့အစည်းများထံ တုန့်ပြန်ချက် (Feedback)များပေးပို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိလည်း မရှိကြောင်း အကဲဖြတ်တွေ့ရှိရပါသည်။

^၂ အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုသော သတင်းအချက်အလက်များကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကာလအတွင်း စုဆောင်းရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

၂၉။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ကို သတင်းပို့ချက်များ စိစစ်ခြင်းနှင့် စိစစ်ချက် ရလဒ်ဖြန့်ဝေခြင်းများတွင် ထိရောက်မှုမရှိဟုအကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှု တန်ဖိုး(GDP)၊ ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍအရွယ်အစားတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စိစစ်ချက်ရလဒ်များ ဖြန့်ဝေမှုမှာ အားနည်းနေကြောင်း အကဲဖြတ်ရရှိပါသည်။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ အနေဖြင့် သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်များကို အပြည့်အဝစိစစ်နိုင်ခြင်း၊ မဟာဗျူဟာမြောက်စိစစ်ခြင်းမရှိကြောင်း အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေး အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ထိခိုက်စေသောအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) နည်းပညာ(IT)များအပါအဝင် အရင်းအမြစ်များ မလုံလောက်ခြင်း၊
- (ခ) သတင်းပို့ချက်များစိစစ်ခြင်း၊ စိစစ်ချက်ရလဒ်များဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် မဟာဗျူဟာမြောက် စိစစ်ခြင်းများပါဝင်သော သင်တန်းပို့ချမှုများ နည်းပါးခြင်း။

နယ်စပ်လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ (Border Security Agencies)

၃၀။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်မှု စိစစ်ခြင်းနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းများ (ဥပမာ - ငွေကြေးဆိုင်ရာ လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ငွေကြေးစီးဆင်းမှု၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်စိစစ်မှု) အားနည်းသည့်အတွက် ပြည်ပမှ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ (POC)ဝင်ရောက် လာနိုင်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေ မြင့်မားပါသည်။ ယင်းသို့ မြင့်မားနိုင်သည့် အကြောင်းအရင်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) တရားဝင်နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်သွားလာခွင့်မရှိသော လမ်းကြောင်းများ (အထူးသဖြင့် လက်နက်ကိုင် သောင်းကျန်းသူအုပ်စုများ ထိန်းချုပ်ထားသော ဒေသများ)မှ လူ၊ ငွေကြေးနှင့်ကုန်ပစ္စည်းများ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကိုစိစစ်ရန် နယ်စပ်ဒေသ လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အားနည်းခြင်း၊
- (ခ) နယ်စပ်ဒေသလုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ပြုလုပ်နိုင်မှုအခြေအနေ မြင့်မားခြင်း၊
- (ဂ) နယ်စပ်ဒေသလုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ စွမ်းရည်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးခြင်း၊
- (ဃ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်မြင့်သော နိုင်ငံများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလေးထား စိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Enhance due diligence - EDD)ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များ အားနည်းမှုခြင်း။

ပြစ်မှုတရားစီရင်ရေးစနစ် (တရားစွဲတင်ခြင်း၊ တရားစီရင်ခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း) (Criminal Justice System (Prosecution, Judiciary, Conviction))

၃၁။ တရားစွဲတင်ခြင်းနှင့် တရားစီရင်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် အားနည်းချက်များရှိခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးစနစ်အပေါ် ထိခိုက်စေပါသည်။ အကဲဖြတ်သည့်ကာလအတွင်း ငွေကြေးခဝါချမှုပြစ်မှုများအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း များမရှိမှု၊ စုံစမ်းထောက်လှမ်းပြီးနောက် တရားစွဲတင်ခြင်း နည်းပါးမှုများကို အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ တရားစွဲတင်ခြင်းနှင့် တရားစီရင်ခြင်းများ၏ ထိရောက်မှုကို လျော့နည်းစေသည့် အဓိကအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) တရားစွဲအရာရှိများ၊ ရှေ့နေများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများနှင့် သံန္နိဋ္ဌာန်ချမှတ်မှု နည်းပါးခြင်း၊
- (ခ) တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းများ၏ အလုပ်တာဝန်များပြားခြင်း၊
- (ဂ) တရားစွဲအရာရှိများ၊ ရှေ့နေများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ(IT)အပါအဝင် အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးခြင်း၊
- (ဃ) တရားစွဲအရာရှိများ၊ ရှေ့နေများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာသင်တန်းများနည်းပါးခြင်း၊
- (င) တရားစွဲအရာရှိများ၊ ရှေ့နေများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကျင့်ပျက်ခြစားနိုင်မှုအခြေအနေမြင့်မားမှုနှင့် ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိမှုအခြေအနေ မြင့်မားခြင်း။

အရေးယူမှုများ (Sanctions)

၃၂။ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပစ္စည်းသိမ်းဆည်းနိုင်မှု အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းမိန့်များ မပြည့်စုံခြင်း စသည့် အားနည်းချက်များရှိပါသည်။ ယင်းအားနည်းချက်များဖြစ်ပေါ်စေသော အဓိကအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) ပြစ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများ ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ နည်းပါးခြင်း၊

- (ခ) ပြစ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကျင့်ပျက်ခြစားနိုင်မှုအခြေအနေ မြင့်မားခြင်း နှင့် ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခြေအနေ နည်းပါးခြင်း၊
- (ဂ) ပြစ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ သံန္နိဋ္ဌာန် ချမှတ်မှုနှင့် အသိပညာနည်းပါးခြင်း၊
- (ဃ) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးမူဘောင်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန်အတွက် နည်းပညာအပါအဝင် အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးခြင်း၊
- (င) ပြစ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းများကို ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဝန်ထမ်းများအတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများ နည်းပါးခြင်း။

၃၃။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များတွင် ရောက်ရှိနေသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC) သိမ်းဆည်းရာတွင် အလွန်အားနည်းလျက်ရှိပြီး ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) အခြားပြည်ပတိုင်းပြည်များတွင် ရောက်ရှိနေသော ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC)ကို ရှာဖွေသိမ်းဆည်းရန်၊ ထိန်းချုပ်ရန်၊ ဘဏ္ဍာ သိမ်းဆည်းရန် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု နည်းပါးခြင်း၊
- (ခ) နိုင်ငံတကာရှိ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ(POC)အား သိမ်းဆည်းသည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ(IT)အပါအဝင် အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးခြင်း။

လုပ်ငန်းများနှင့် ကဏ္ဍများ (Firms and sectors)

၃၄။ လုပ်ငန်းများ(Firms)တွင် ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှုများ၊ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်သူကို အတည်ပြုစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် အလေးထားစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပြည့်စုံ လုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုများအား စုံစမ်းထောက်လှမ်းနိုင်ခြင်းမရှိမှု ဖြစ်နိုင်ခြေ မြင့်မားပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) ဘဏ်လုပ်ငန်းများတွင် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်း (Customer Due Diligence - CDD)လုပ်ငန်းများ အားနည်းသည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပြီး အခြားသတင်းပို့အဖွဲ့အစည်းများတွင် အလေးထားစိစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ မရှိသလောက် အားနည်းသည်ဟု အကဲဖြတ်ထားခြင်း၊
- (ခ) ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငွေရေးကြေးရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ(DNFBPs)တွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များထိရောက်မှုအားနည်းခြင်းနှင့် သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်များ အားနည်းခြင်း၊
- (ဂ) ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်(Beneficial Owner - BO)နှင့် ဥပဒေရေးရာစီစဉ်ဆောင်ရွက်မှု(Legal Arrangement -LA) လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေမူဘောင်များ အားနည်းခြင်း၊
- (ဃ) ပျမ်းမျှဝင်ငွေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ကြေးနန်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ်နည်းဖြင့် ငွေကြေးလွှဲပြောင်းခြင်း(Wire Transfer)များ၊ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်း(CDD)ဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့်စည်းမျဉ်းများ၊ သတင်းပို့ရမည့် သတ်မှတ်ပမာဏများ(Threshold amount) များပြားခြင်း၊
- (င) လုပ်ငန်းများတွင် ပြည်တွင်း ကြေးနန်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှုများအတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များ တိုးမြှင့်ခြင်း သို့မဟုတ် အထူးအလေးထားခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အားနည်းခြင်း။

အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ ပိုင်ရှင်ဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု(Beneficial Ownership Transparency)

၃၅။ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နည်းပါးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးစနစ်အပေါ် အနုတ်သဘောဆောင်သည့် ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်းများဖြစ်စေပါသည်။ အဓိက သက်ဆိုင်သောအကြောင်းအရင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- (က) အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်(BO)နှင့် ဥပဒေရေးရာစီစဉ်ဆောင်ရွက်မှု(LA)များအတွက် ထိရောက်ခိုင်မာသည့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်များ ထိရောက်မှု အားနည်းခြင်း၊
- (ခ) အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်(BO)၊ ကုမ္ပဏီများထိန်းချုပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ကုမ္ပဏီ အဖွဲ့အစည်း (Legal Person-LP)ဆိုင်ရာ တိကျသေချာသည့် သတင်း

အချက်အလက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ရယူနိုင်မှုနည်းပါးခြင်း၊

- (ဂ) အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ရရှိရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ အတွေ့အကြုံများ နည်းပါးခြင်း။

ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်တွေ့ရှိချက်များ (ML Consequences Findings)

၃၆။ ငွေကြေးခဝါချမှုကြောင့် လူမှုရေးကဏ္ဍအပေါ် အဓိကထိခိုက်စေသည့် အကျိုးဆက် (Social Consequences)များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ မြင့်မားလာခြင်း (Increased corruption and bribery)၊
- (ခ) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုများ တိုးမြင့်လာခြင်း (Increased crime)၊
- (ဂ) လူမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (Physical harm to members of society)။

၃၇။ ငွေကြေးခဝါချမှုကြောင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် အဓိကထိခိုက်စေသည့် အကျိုးဆက် (Economic Consequences)များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) တရားဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွင်း တရားမဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ စိမ့်ဝင် ညစ်နွမ်းလာခြင်း (Illegal business contaminating legal business activity)၊
- (ခ) ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍများအတွင်း ကြွေးမြီပေးဆပ်နိုင်မှုနှင့် ငွေကြေးလွယ်ကူမှု ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (Risks for financial sector solvency & liquidity)၊
- (ဂ) ဘဏ်နှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် နိုင်ငံတကာတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲစေခြင်း (Difficulty for banks or other institutions to operate internationally)။

၃၈။ ငွေကြေးခဝါချမှုကြောင့် နိုင်ငံရေးကဏ္ဍအပေါ် အဓိကထိခိုက်စေသည့် အကျိုးဆက် (Political Consequences)များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုခံရခြင်းများ (ML-related sanctions imposed)၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်၏ အခွန်ဘဏ္ဍာလျော့နည်းခြင်း (Lower public sector revenues)၊

(ဂ) ပါဝင်ပတ်သက်သူများအကြား စိုးရိမ်ပူပန်မှု မြင့်မားလာခြင်း (Stakeholder concerns)။

ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ (Overall Money Laundering Findings)

၃၉။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်ရလဒ်အဆင့်ကို မြင့်သည် "Higher"³ ဟု အကဲဖြတ်ရရှိပါသည်။ ယင်းသို့ အကဲဖြတ်ခြင်းမှာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်မြင့်မားသည့် ဖြစ်ရပ် (High level risk events)များဖြစ်သည့် ငွေကြေးခဝါချမှု ကျူးလွန်သူများကို ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်မှု မရှိသည့်အဆင့်(Perpetrators of ML are not sanctioned adequately) ပို၍မြင့်သည် "Much higher"၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ဖမ်းဆီးနိုင်ခြင်းမရှိသည့်အဆင့် (Perpetrators of ML are not caught) မြင့်သည် "Higher" နှင့် ငွေကြေးခဝါချမှုကျူးလွန်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နိုင်သည့်အခြေအနေအဆင့် (ML being attempted) မြင့်သည် "Higher" ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၄၀။ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်မြင့်မားစေသော အဓိကအကြောင်းအရင်းများမှာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုများအား စုံစမ်းထောက်လှမ်းရာတွင် အားထုတ် ဆောင်ရွက်မှု၊ လတ်တလောအရေးယူဆောင်ရွက်မှု၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအပေါ် တရားစွဲတင်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုအရေအတွက်များ နည်းပါးခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း အကဲဖြတ်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ကဏ္ဍများ(Sectors)ဆိုင်ရာ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ

၄၁။ ကဏ္ဍများ(Sectors)နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ်လုပ်ငန်းများ(Banks)၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်း(Legal Person-LP)၊ ငွေရေးကြေးရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ (DNFBPs)နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ (Money Services Business-MSB)ကို ငွေကြေးခဝါချမှု အသားတင်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ရှိသည့်အန္တရာယ်အဆင့် (ML Net Risk) အမြင့်ဆုံးရှိသော ကဏ္ဍများအဖြစ် အကဲဖြတ်ထား ပါသည်။ အာမခံလုပ်ငန်း(Insurance)နှင့် အကျိုးအမြတ်မယူသော ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများ(NPOs)

³ အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်ရလဒ်အရ ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်မှာ ၄.၄ ဟု ဖော်ထုတ်ရရှိသည့်အတွက် အန္တရာယ်အဆင့် Medium နှင့် Higher အကြားတွင် ရှိနေသည့်အတွက် အနီးစပ်ဆုံး Higher ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

ကဏ္ဍသည် ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်အနိမ့်ဆုံးအဆင့်တွင် တည်ရှိသည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

လုပ်ငန်းများ(Firms)ဆိုင်ရာခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ

၄၂။ လုပ်ငန်းများ(Firms)နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ်များ(Banks)၊ ကုမ္ပဏီများ(Companies-Cos) နှင့် အဖိုးတန်သတ္တုနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ (Dealers in Precious Metals and Stones-DPMS)ကို ငွေကြေးခဝါချမှု အသားတင်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အဆင့် (ML Net Risk) အမြင့်ဆုံးရှိသောလုပ်ငန်းများအဖြစ် အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ အကျိုးအမြတ် မယူသောပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများ(NPOs)၊ အသင်းအဖွဲ့များ(Associations-Assns)နှင့် စာရင်းကိုင် များ(Accountants)အား အသားတင်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်နှင့် ရှိရင်းစွဲဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အဆင့်(Net and Inherent Risk)နိမ့်သည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများမှာ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်မှု(Supervision)လုပ်ငန်းများကို သာမန် သို့မဟုတ် လွယ်ကူရိုးရှင်းသော ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် ချွင်းချက်ထား ဆောင်ရွက်ရန် ရွေးချယ်လျာထားရမည့်လုပ်ငန်း(Firms)များဖြစ်ပါသည်။

၄၃။ စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်ကြီးကြပ်မှုရှိသောလုပ်ငန်း(Regulated Firms)များတွင် ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်မှုအဆင့် ခြုံငုံသုံးသပ်မှုအနေဖြင့် နိမ့်သည် "Poor"ဟု အကဲဖြတ်ထားပြီး ဘဏ်များ(Banks)၊ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်းများ (Microfinance)၊ အသက်အာမခံကုမ္ပဏီများ(Life Insurance Company)နှင့် ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှု လုပ်ငန်းများ (Remitters)တွင် စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်မှု ထိရောက်မှုရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရသော်လည်း ကာစီနိုများ (Casinos)၊ အိမ်ခြံမြေလုပ်ငန်းများ(Real Estate)နှင့် အဖိုးတန်သတ္တုနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာ ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ(DPMS)တွင် စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်သည်ဟု အကဲဖြတ်ရရှိပါသည်။

အပိုင်း(၄)

အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်

အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာခြိမ်းခြောက်မှုတွေ့ရှိချက်များ (FT Threats Findings)

၄၄။ ပြည်တွင်းတွင် နှစ်စဉ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ရန်ပုံငွေများစုဆောင်းရရှိမှုအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုအဆင့်ကို ပို၍သေးငယ်သည် "Very Small"ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ပြည်တွင်းတွင် စုဆောင်းရရှိသည့် အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့မည့် ငွေကြေးပမာဏသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ တစ်သိန်းမှ တစ်သန်း အကြားရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ယင်းငွေကြေးများသည် အောက်ပါအရင်းအမြစ်များမှ စုဆောင်း ရရှိမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည် -

- (က) မိမိဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းသူများထံမှရရှိခြင်း (Willing Donors)၊
- (ခ) အကြမ်းဖက်သမားများ သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ယင်းတို့နှင့် ဆက်နွှယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိခြင်းများ။

ပြည်တွင်းသို့ဝင်ရောက်လာသည့် ပြည်ပမှ အကြမ်းဖက်မှုကိုထောက်ပံ့သည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ (Inbound Flow)

၄၅။ ပြည်တွင်းသို့ဝင်ရောက်လာသည့် ပြည်ပမှ အကြမ်းဖက်မှုကိုထောက်ပံ့သည့် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပမာဏကို ခန့်မှန်းဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ဝင်ရောက်လာသည့် အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့မည့်ငွေကြေးများမှာ အလွန်နည်းပါးမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ယင်းဝင်ရောက်လာသည့် ငွေကြေးများ၏ အများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း တွင်သာကျန်ရှိပြီး အနည်းငယ်သာလျှင် ပြည်ပရှိ အကြမ်းဖက်သမားများနှင့် အကြမ်းဖက်အုပ်စုများ အသုံးပြုရန်အတွက် ပြည်ပသို့ စီးထွက်သွားလိမ့်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့သည့်ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ငွေကြေးများ တိုက်ရိုက် ဝင်ရောက် နိုင်သည့်အဓိကနိုင်ငံများမှာ အီရန်နိုင်ငံ(ပင်ရင်းနိုင်ငံ)၊ မလေးရှားနိုင်ငံ(ကြားခံနိုင်ငံ)နှင့် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ(ပင်ရင်းနှင့် ကြားခံနိုင်ငံ)တို့ဖြစ်ပါသည်။ ပင်ရင်းနှင့် ကြားခံနိုင်ငံဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့သည့်ငွေကြေးများ အဆုံးစွန်ဆုံးဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် နိုင်ငံများမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် အီရန်နိုင်ငံတို့ဖြစ်မည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့သည့်ငွေကြေး အများစုသည် အယ်လ်ကိုင်ဒါ Al-Qaidai RSO တို့နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့သည့် ငွေကြေးများ ပြည်ပသို့စီးထွက်မှု (Outbound Flow)

၄၆။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းစုဆောင်းရရှိသည့် အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့မည့် ငွေကြေးအများစုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့စီးဝင်သည့် ငွေကြေးအများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပသို့ ထွက်ခွာသွားမည်ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပသို့ စီးထွက်သွားသည့် အကြမ်းဖက် မှုကိုထောက်ပံ့သည့် ငွေကြေးများသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ ဆော်ဒီအာရေးဘီးယားနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းမှတစ်ဆင့် မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် တူရကီနိုင်ငံတို့ဖြစ်မည်ဟု ယူဆရပြီး ငွေကြေးအများစုသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတို့ကို ဖြတ်သန်း၍ စီးထွက်သွားမည်ဟု ယူဆရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ စီးထွက်သွားသည့် အကြမ်းဖက်မှုကို ထောက်ပံ့သည့်ငွေကြေးများသည် အယ်လ်ကိုင်ဒါ (Al-Qaida)နှင့် RSO အဖွဲ့အစည်းများထံ ရောက်ရှိနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ရပါသည်။

အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အားနည်းချက်တွေ့ရှိချက်များ (FT Vulnerability Findings)

(အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့နိုင်ရန်အတွက် တိုင်းပြည်၏ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် အခြားအခြေအနေအကြောင်းအခြင်းအရာများအပေါ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် တလွဲအသုံးပြုခြင်း)

၄၇။ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့နိုင်ရန်အတွက် တိုင်းပြည်၏ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ငွေကြေး နှင့် ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် အခြားအခြေအနေအကြောင်းအခြင်းအရာများအပေါ် အမြတ်ထုတ် နိုင်မည့် သို့မဟုတ် တလွဲအသုံးပြုခြင်းခံရနိုင်မည့်ဖြစ်နိုင်ခြေအဆင့်မှာ အလယ်အလတ် "Medium"ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်-

- (က) ပုံမှန်မဟုတ်သည့်နည်းလမ်းဖြင့်ငွေသားကိုင်ဆောင်အသုံးပြုမှုပမာဏ ကြီးမားခြင်း၊
- (ခ) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစာချုပ်များ၊ ကွန်ဗင်းရှင်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု နှေးကွေးခြင်း၊
- (ဂ) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်း များအတွက် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ နည်းပါးခြင်း၊
- (ဃ) စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု နည်းပါးခြင်း၊

- (င) အမျိုးသားလုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ အရင်းအမြစ်များ၊ သင်တန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအရည်အချင်းများ နည်းပါးခြင်း၊
- (စ) အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွင်း ဝန်ထမ်းများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ကျင့်ဝတ်လိုက်နာမှုအားနည်းခြင်းနှင့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများရှိခြင်း။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (Law Enforcement Agencies-LEAs)

၄၈။ အကြမ်းဖက်မှုကို စစ်ဆေးသော တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးဆိုင်ရာရှုထောင့်ဖြင့် ဦးစားပေး စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမရှိကြောင်း အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကဲဖြတ်ရရှိသောအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- (က) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုကို တိုက်ရိုက်စစ်ဆေးမှုမရှိခြင်း၊
- (ခ) သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုစနစ် ထိရောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ထံမှ တန်ဖိုးရှိသော အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ လက်ခံရရှိမှုမရှိခြင်း။

၄၉။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းသည် အောက်ပါအကြောင်းအရင်းများကြောင့် အားနည်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း အကဲဖြတ်ရရှိပါသည် -

- (က) သတင်းအချက်အလက်များ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် လျှို့ဝှက်သိမ်းဆည်းခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်များ လုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက် သက်သေခံအထောက်အထားများ ရရှိနိုင်မှု မရှိခြင်း၊
- (ခ) လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သက်သေခံပစ္စည်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်ရန် အတွက် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်း။

တရားစွဲတင်ခြင်း၊ တရားစီရင်ခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်း (Prosecution, Judiciary & Sanction)

၅၀။ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ကျူးလွန်သူများကို တရားစွဲတင်နိုင်ခြင်းမရှိမှု ဖြစ်နိုင်ခြေအဆင့်မှာ အမြင့်ဆုံး "Extremely higher" ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်စေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများအား တရားစွဲတင်ခြင်းနှင့် စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်းများတွင် ထိရောက်မှု မရှိခြင်း၊
- (ခ) တရားစွဲအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရရှေ့နေနှင့် တရားစွဲတင်ခွင့်ရှိသူအာဏာပိုင်များအနေဖြင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ သင်တန်းများ၊ အရင်းအမြစ်များနည်းပါးခြင်း၊
- (ဂ) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုပြစ်မှုများ ဖော်ထုတ်ရရှိခြင်း မရှိသဖြင့် ယင်းပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရေးယူဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်း။

အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များ (FT Consequences)

၅၁။ အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုကြောင့် လူမှုရေးကဏ္ဍအပေါ် ထိခိုက်စေသည့် အဓိက အကျိုးဆက်များ (Social Consequences) မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) အကြမ်းဖက်မှုများ တိုးမြင့်လာခြင်း (Increased terrorism)၊
- (ခ) လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း (Physical harm to members of society)၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးအပေါ် ထိခိုက်စေခြင်း (Negative impact on national security)။

၅၂။ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုကြောင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် ထိခိုက်စေသည့် အဓိကအကျိုးဆက်များ (Economic Consequences) မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) ဘဏ်များ သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် နိုင်ငံတကာတွင် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲစေခြင်း (Difficulty for banks or other institutions to operate internationally)၊
- (ခ) ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍတွင် ကြွေးမြီပေးဆပ်နိုင်မှုနှင့် ငွေကြေးလွယ်ကူမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်း (Risks for financial sector solvency & liquidity)၊
- (ဂ) ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍအတွက် အကျိုးအမြတ်များကို ထိခိုက်စေခြင်း (Profits for the financial sector)။

၅၃။ အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုကြောင့် နိုင်ငံရေးကဏ္ဍအပေါ် ထိခိုက်စေသည့် အဓိက အကျိုးဆက်(Political Consequences)များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) တိုင်းပြည်၏ ဂုဏ်သတင်းကျဆင်းစေခြင်း(Lower jurisdiction reputation)၊
- (ခ) ဒုစရိုက်ဂိုဏ်းများ အင်အားကြီးမားလာစေခြင်းနှင့် လွှမ်းမိုးလာစေခြင်း(Power and influence amassed by organized criminal groups)၊
- (ဂ) ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ မြင့်မားလာခြင်း(Stakeholder concerns)။

အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များ (Overall Terrorist Financing Findings)

၅၄။ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံအား အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်အဆင့် မြင့်သည် "Higher"ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ထိရောက် လုံလောက်စွာ အရေးယူနိုင်ခြင်း မရှိမှုအဆင့်(Perpetrators of FT are not sanctioned adequately) ပို၍မြင့်သည် "Much Higher"၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို ဖမ်းဆီးရမိခြင်းမရှိမှုအဆင့် (Perpetrators of FT are not caught)ပို၍မြင့်သည် "Much Higher"နှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ကျူးလွန်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုအဆင့်(FT being attempted)မြင့်သည် "Higher" ဟု အကဲဖြတ် ရရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်မြင့်မားစေသော အဓိကအကြောင်းအရင်း များမှာ လတ်တလောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ(Provisional Measures)၊ ဥပဒေနှင့် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် ချမှတ်မှုများ ချို့တဲ့နည်းပါးမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍများ(Sectors)

၅၅။ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ်အဆင့်မှာ အလယ်အလတ် "Medium" ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ကဏ္ဍများထဲတွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ် အမြင့်ဆုံးကဏ္ဍဖြစ်ပြီး ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ(MSB)မှာ ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍနောက်မှ ကပ်လျက်မြင့်မားလျက်ရှိပါသည်။ ငွေရေးကြေးရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု ဆိုင်ရာအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း(DNFBBPs)များကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အနိမ့်ဆုံး "Lower" အဖြစ် အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

၅၆။ ကဏ္ဍများ၏ ရှိရင်းစွဲဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်(Inherent Risk)ဆိုသည်မှာ ငွေကြေး ခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကြီးကြပ်မှု(AML/ CFT Control) မပြုလုပ်မီ ယင်းကဏ္ဍများတွင်ရှိနေသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်ကို ဆိုလိုပါသည်။ အသားတင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ်(Net Risk)ဆိုသည်မှာ ကဏ္ဍများတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက် မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး(AML/CFT) စည်းမျဉ်းကြီးကြပ်ပြီးနောက် ကျန်ရှိနေသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို ဆိုလိုပါသည်။ ကဏ္ဍများ၏ ရှိရင်းစွဲ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ် အဆင့်နှင့် အသားတင်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ်အဆင့်များ တူညီနေကြောင်း ဖော်ထုတ်ရရှိသည့် အတွက် ကဏ္ဍအားလုံးတွင် ရှိရင်းစွဲ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိအန္တရာယ်(Inherent Risk)ကို လျော့ချသည့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းကြီးကြပ်မှုများ(AML/CFT Controls) အလွန်အားနည်းသည် “Very Poor” ဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။

လုပ်ငန်းများ (Firms)

၅၇။ ဘဏ်များ(Banks)၊ ငွေလွှဲလုပ်ငန်းများ(Remitters)နှင့် အဖိုးတန်သတ္တုနှင့် ကျောက်မျက် ရတနာရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ(DPMS)သည် လုပ်ငန်းများထဲတွင် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ်အဆင့် အမြင့်ဆုံးဟု အကဲဖြတ်ထားပါသည်။ သို့သော် ခြုံငုံသုံးသပ်မှုအနေဖြင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်များမှာ တရားဝင်ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ပြင်ပတွင်သာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အကဲဖြတ် ထားပါသည်။

အပိုင်း(၅)

အထွေထွေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်

၅၈။ အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ဖော်ထုတ်ချက်ရလဒ်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်မှာ ငွေကြေး ခဝါချမှုအပိုင်းတွင် မြင့်သည် "Higher" သတ်မှတ်ချက်အနေဖြင့် အဆင့်(Score) (၄.၄) ဖြစ်ပြီး အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုအဆင့်မှာ မြင့်သည် "Higher"အဆင့် (Score) (၄.၇)ရှိပါသည်။

၅၉။ သို့သော် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အဆင့်အား သီးခြားအခြေအနေအရ အကဲဖြတ်ထားခြင်းဖြစ်၍ အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုက ပို၍ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အဆင့်မြင့်သည်ဟု မမှတ်ယူသင့်ပါ။ အကဲဖြတ်ဖော်ထုတ်ချက်ရလဒ်များ နှင့် ပတ်သက်၍ အဆင့် (Score)(၇)ဆင့်ဖြင့် တိုင်းတာဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ် ဖော်ထုတ်ချက်အရ ရလဒ်မှာ ပျမ်းမျှအဆင့်(၅)တွင်ရှိသဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အဆင့် အလယ်အလတ်၏အထက်တွင် တည်ရှိနေကြောင်းညွှန်ပြနေပါသည်။ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အဆင့် မြင့်ခြင်း/ နိမ့်ခြင်းဆိုသည့်အတိုင်းအတာများမှာ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍများအနေဖြင့် ငွေကြေးခဝါချရန် သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန်အတွက် တလွဲအသုံးချခံရနိုင်ခြေ ရှိမှု မြင့်ခြင်း/ နိမ့်ခြင်းကိုသာ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်ကို သတိပြုရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၆၀။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုအပေါ် အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာတွေ့ရှိရ ပါသည်-

- (က) အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အန္တရာယ်အခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းနည်းလမ်း (Risk-Based Approach - RBA) ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အားထုတ်ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
- (ခ) အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ငွေကြေးခဝါချမှု နှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို အချိုးညီ မျှတစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ပါသည်။
- (ဂ) သုတေသနနှင့် မဟာဗျူဟာအစီရင်ခံစာများအတွက် စတင်ဆောင်ရွက်ရမည့်စမှတ် (Starting point)အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

(ဃ) အနာဂတ်တွင် ထပ်မံဆောင်ရွက်မည့် အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု (ML/FT)ဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများ၊ အားနည်းချက်များနှင့် အကျိုးဆက်များ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပမာဏများကို ပြင်ဆင်မွမ်းမံ အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

သုံးသပ်တင်ပြချက်

၆၁။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေး ခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးစနစ်(AML/CFT Regime)အား ပိုမိုတိုးတက်ခိုင်မာမှုရှိစေရန် စတင်အကောင်အထည်ဖော်သည့်ခြေလှမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ အဆင့်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများမှာ ဤအမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေး လုပ်ငန်းမှရရှိသည့်ရလဒ်များကို အခြေခံ၍ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ လျော့နည်းကျဆင်းစေရေး အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာ (National Strategy)များရေးဆွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း၊ လိုအပ်သည့်အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၆၂။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(FATF)၏ အကြံပြုချက်အမှတ်(၁)တွင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် ပြီးပါက နောက်တစ်ဆင့်အနေဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ဆိုင်ရာ(ML/TF) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ လျော့နည်းကျဆင်းစေရန်အတွက် အန္တရာယ်အခြေပြု ချဉ်းကပ်ခြင်း(RBA)ဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားရန် အကြံပြုထားပါသည်။

၆၃။ အန္တရာယ်အခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း(RBA)သည် အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ချက်ရလဒ်များအရ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အဆင့်မြင့်သည့် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍများ၊ လုပ်ငန်းများတွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့်အန္တရာယ် လျော့နည်းကျဆင်းနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်များ တိုးမြှင့်ပေးခြင်း၊ မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ပြင်ဆင်ထုတ်ပြန်ခြင်းစသည့် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း(Enhance Measures)နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အဆင့်နိမ့်သည့်ကဏ္ဍများတွင် သာမန်ရိုးရှင်းလွယ်ကူသည့် အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များ (Simplified Measures)ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာ(National Strategy)တစ်ရပ်ရေးဆွဲ၍ အန္တရာယ်အခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း(RBA)ကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

၆၄။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးစနစ် ပိုမိုတိုးတက်ခိုင်မာအောင်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်၏ အခြေခံ အကျဆုံး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

၆၅။ အမျိုးသားအဆင့်အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးကော်မတီသည် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက် မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းကို အစိုးရဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေ အဖွဲ့(IMF)၏ နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက် မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ခြင်းဆောင်ရွက် ရာတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်းရှိ သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အကဲဖြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၆၆။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ချို့ယွင်းချက်၊ ပြစ်ချက် များကိုရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းသာဖြစ်ပြီး ယင်းချို့ယွင်းချက်၊ ပြစ်ချက်များကို ကုစားမည့် နည်းလမ်း များကို ဖော်ထုတ်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း သတိပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်ရလဒ်များသည် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် စပ်ဆိုင်သည့်ကဏ္ဍများတွင် ရှိနိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို သိရှိ နားလည်အောင်ချပြခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းကဏ္ဍများအနေဖြင့် အစီရင်ခံစာပါ သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ လျော့နည်းကျဆင်းစေရန်အတွက် လိုအပ်သော အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက် သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၆၇။ အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် အနာဂတ်တွင် ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်မည့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေး စနစ်(AML/CFT Regime) တည်ဆောက်ရာ၌ များစွာ အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ပါကြောင်း အစီရင်ခံစာပြအပ်ပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့် အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ရေးကော်မတီ

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

AML	Anti-Money Laundering ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေး
ATM	Automated Teller Machine အလိုအလျောက်ငွေထုတ်ယူရေးစက်
APG	Asia-Pacific Group on Money Laundering အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့
AML/CFT Regime	Anti-Money Laundering & Countering the Financing of Terrorism Regime ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးစနစ်
BCR	Border Cash Report နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ငွေသားလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်
BO	Beneficial Owner အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်
CTR	Cash Transaction Report ငွေသားလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက်
CJS	Criminal Justice System ပြစ်မှုတရားစီရင်ရေးစနစ်
CDD	Customer Due Diligence ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်း
CBM	Central Bank of Myanmar မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်
CFT	Countering the Financing of Terrorism အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး
Cos	Companies ကုမ္ပဏီများ
DNFBPs	Designated Non-Financial Business and Professions ငွေရေးကြေးရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
DPOC	Domestic Proceeds of Crime ပြည်တွင်းပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ
DPMS	Dealers in Precious Metals and Stones အဖိုးတန်သတ္တုနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ
EDD	Enhance Due Diligence ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်းများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း
FT	Financing of Terrorist အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု
FATF	Financial Action Task Force ငွေကြေးဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့

FSRB	FATF Style Regional Body FATF ကဲ့သို့ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း
FX Dealers	Foreign Exchange Dealers နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်ရေးလုပ်ငန်းများ
FIs	Financial Institutions ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ
FTE	Financing of Terrorism Events အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဖြစ်ရပ်များ
FTF	Foreign Terrorist Fighters နိုင်ငံခြားအကြမ်းဖက်သမားများ
FIU	Financial Intelligence Unit ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့
FRD	Financial Regulatory Department ငွေရေးကြေးရေးကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာန
GDP	Gross Domestic Product ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး
IMF	International Monetary Fund အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့
IFTR	International Fund Transfer Report နိုင်ငံတကာငွေသားလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက်
LA	Legal Arrangement ဥပဒေရေးရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှု
LEA	Law Enforcement Agency တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်း
LP	Legal Persons ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်း
LVTR	Large Value Transaction Report တန်ဖိုးပမာဏကြီးမားသောလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက်
ME	Mutual Evaluation အပြန်အလှန်အကဲဖြတ်ခြင်း
MOU	Memorandum of Understanding နားလည်မှုစာချွန်လွှာ
ML	Money Laundering ငွေကြေးခဝါချမှု
MSBs	Money Service Business ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ
MLRE	Money Laundering Risk Events ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်ဖြစ်ရပ်

MLAT	Mutual Legal Assistance Treaty ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် အပြန်အလှန်အကူအညီပေးရေးဆိုင်ရာစာချုပ်
MLA	Mutual Legal Assistance ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် အပြန်အလှန်အကူအညီပေးရေး
NRA	Naitonal Risk Assessment အမျိုးသားအဆင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်
NPOs	Non-Profit Organizations အကျိုးအမြတ်မယူသော ပရဟိတလုပ်ငန်းများ
POC	Proceeds of Crime ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ
RSO	Rohingya Solidarity Organization ရိုဟင်ဂျာသွေးစည်းညီညွတ်ရေးအဖွဲ့
RAM	Risk Assessment Module ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ချက်မော်ဂျူး
STR	Suspicious Transaction Report သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်
SECM	The Security and Exchange Commission of Myanmar မြန်မာနိုင်ငံ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေးကော်မရှင်
WB	World Bank ကမ္ဘာ့ဘဏ်
XPOC	Cross Border Proceeds of Crime နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ဝင်ရောက်လာသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ